

P R Z E G L Ą D GAZOWNICZY

ORGAN ZRZESZENIA GAZOWNIKÓW POLSKICH W WARSZAWIE

SIEDZIBA REDAKCJI I ADMINISTRACJI: LWÓW. ULICA LEONA SAPIEHY L. 3.

WYCHODZI RAZ NA MIESIĄC. CENA ZESZYTU 50 MP. CZŁONKOWIE „ZRZESZENIA GAZOWNIKÓW POLSKICH”, OPŁACAJĄCY ROCZNĄ WKŁADKĘ, OTRZYMUJĄ CZASOPISMO BEZPŁATNIE.

CENY OGŁOSZEŃ: CAŁA STRONA 10.000 — MP., PÓŁ STRONY 6.000 — MP., CWiERĆ STRONY 3.500 — MP.; PRZY ROCZNEM ZAMOWIENIU 40% OPUSTU. RACHUNEK POCZTOWEJ KASY OSZCZĘDNOŚCI No. 149, 988.

REDAKTOR ODPOW.: INŻ. WŁADYSŁAW SZAYNOK.

Zrzeszenie Gazowników polskich.

Przemysł gazowniczy zajmuje w Polsce już dzisiaj nader ważne stanowisko, mimo, że tak wyrób sztucznego gazu jak i zużytkowanie gazu ziemnego nie dorównują temu poziomowi, jaki osiągnął przemysł ten w innych krajach.

Celem przyspieszenia rozwoju tego przemysłu zawiązanem zostało „Zrzeszenie gazowników polskich w Warszawie”. Zrzeszenie to jednoczy do wspólnej pracy osoby pracujące w tym przemyśle, oraz zakłady mające związek z gazownictwem. W ciągu dotychczasowego istnienia „Zrzeszenia” dało dowody swej żywotności przez odbycie corocznych zjazdów w Warszawie i Poznaniu, oraz przez powołanie do życia „Przełądu gazowniczego” jako swego organu, który niniejszym zeszytem zamyka pierwszy rocznik.

W roku 1922 projektowany jest na dnię 26—28 maja zjazd członków „Zrzeszenia” we Lwowie, celem zapoznania się członków z naszym przemysłem gazu ziemnego i zachęcenie kolegów pracujących w przemyśle gazu ziemnego, oraz firmy zainteresowane w tym przemyśle do liczniejszego przystępowania do „Zrzeszenia”.

Wysokość wkładek ustalono na rok 1922 jak następuje: Osoby pracujące w przemyśle gazowniczym, oraz mniejsze zakłady przemysłowe i gazownie produkujące rocznie mniej niż 200.000 m³ gazu = 1.200 Mp. rocznie.

Większe zakłady przemysłowe, oraz gazownie produkujące rocznie 200.000—1.000.000 m³ gazu = 2.400 Mp. rocznie.

Wielkie zakłady przemysłowe, oraz gazownie produkujące rocznie więcej niż 1.000.000 m³ gazu = 4.800 Mp. rocznie.

Statut Zrzeszenia Gazowników Polskich.

§ 1.

Tytuł, cel i siedziba Zrzeszenia.

Stowarzyszenie nosi nazwę: „Zrzeszenie Gazowników Polskich“.

Celem Zrzeszenia jest popieranie rozwoju przemysłu gazowniczego w Polsce przez zakładanie i prowadzenie stacji doświadczalnych, udzielanie porad fachowych, dawanie inicjatywy do tworzenia nowych placówek poświęconych gazownictwu, wydawanie czasopism i dzieł z tej dziedziny, odbywanie wspólnych narad, odczytów i zjazdów, popieranie zrzeszeń lub jednostek pracujących w tym samym kierunku i wykonywanie wszystkich czynności mających poprzec rozwój gazownictwa.

Siedzibą Zrzeszenia jest Warszawa, teren działalności rozciągnie się na Państwo Polskie.

§ 2.

Członkowie Zrzeszenia.

Członkami mogą być:

- a) osoby pracujące naukowo i praktycznie w przemyśle i dla przemysłu gazowniczego oraz w przemyśle z nim związanym.
- b) gazownie i zakłady przemysłowe, związane z gazownictwem oraz instytucje publiczne i naukowe, interesujące się temi zadaniami, przez swoich pełnomocników.

§ 3.

Przyjęcie Członków.

Członków Zrzeszenia przyjmuje Zarząd na wniosek dwu członków, przyjęcie musi jednak być podane do wiadomości najbliższemu walnemu zebraniu.

§ 4.

Majątek Zrzeszenia i trwanie roku administracyjnego.

Majątek Zrzeszenia powstaje z wkładek rocznych członków, w wysokości 12 do 60 marek, z sum wniesionych przez gminy, Zakłady przemysłowe, z darowizn i zapisów oraz z dochodów przedsiębiorstw prowadzonych przez Zrzeszenie. Rok administracyjny zamyka się z dn. 31. grudnia każdego roku.

§ 5.

Zarząd i jego wybór.

Zarząd Zrzeszenia składa się z dwunastu członków, wybranych przez Walne Zgromadzenie na dwa lata, a mianowicie z prezesa, dwu jego zastępców, oraz 9-ciu członków Zarządu.

Pierwsze Walne Zgromadzenie wybiera 12 członków.

Następne roczne Walne Zgromadzenie wybiera 6-ciu w miejsce wylosowanych przez Zarząd.

Każde następne zwyczajne Walne Zgromadzenie wybiera połowę ustępujących członków Zarządu na okres dwuletni.

Do obowiązków Zarządu należy prowadzenie, wszystkich spraw Zrzeszenia, reprezentacja na zewnątrz, przygotowanie i przeprowadzenie uchwał walnego Zgromadzenia, dbanie o żywy udział członków w ruchu Zrzeszenia, zawiadamianie członków o ważniejszych sprawach z zakresu dotyczącego Zrzeszenia, przyjmowanie i usuwania członków. Do ważności uchwał Zarządu muszą być zaproszenia do wszystkich członków Zarządu o odbyć się mającem zebraniu najmniej na 4 dni przed terminem zebrania wysłane, a obecnych musi być na zebraniu przynajmniej pięciu członków Zarządu.

Uchwały Zarządu zapadają absolutną większością głosów, w razie równości głosów rozstrzyga przewodniczący.

Do porady i wykonywania specjalnych czynności może Walne Zgromadzenie albo Zarząd powoływać osoby i komisje z łona Członków Zrzeszenia.

§ 6.

Walne Zgromadzenie.

Zwyczajne Walne Zgromadzenie zwołane być powinno najpóźniej w maju każdego roku.

Prezes, a w razie jego nieobecności zastępca prezesa zwołuje doroczne lub nadzwyczajne Walne Zgromadzenie na podstawie uchwały Zarządu.

Na żądanie $\frac{1}{5}$ członków Zrzeszenia obowiązany jest Zarząd zwołać nadzwyczajne Walne Zgromadzenie w każdym czasie.

Walne Zgromadzenie członków jest zdolne do powzięcia uchwał o ile zaproszenie na nie zostanie najmniej na dwa tygodnie wcześniej listownie do członków wysłane, a obecnych jest najmniej $\frac{1}{4}$ część członków osobiście lub przez pełnomocników zastąpiona. Przez pełnomocników mogą być zastąpione wyłącznie ciała zbiorowe. W razie gdyby Walne Zgromadzenie nie mogło się odbyć z powodu nie wystarczającej do kompletu ilości członków, może się odbyć prawomocnie drugie Walne Zgromadzenie tego samego dnia bez względu na ilość członków o ile zostało statutowo zwołane. Do powzięcia uchwał o zmianie statutu i rozwiązaniu Zrzeszenia musi być zastąpionych na Walnym Zgromadzeniu najmniej połowa członków Zrzeszenia.

Do Zakresu działania Walnego Zgromadzenia należy:

1. Zatwierdzenie zamknięcia rachunkowego na wniosek Komisji rewizyjnej, oraz przyjęcie sprawozdania z czynności Zarządu,
2. Wybór Zarządu,
3. Decyzja w sprawie kupna, sprzedaży i obliczenia nieruchomości, przyjęcia darowizn i zapisów warunkowych,
4. Zmiany statutu,
5. Uchwalenie budżetu na rok następny,
6. Wybór komisji rewizyjnej z trzech członków.

Coroczne Walne Zgromadzenie oznacza miejsce następnego dorocznego Walnego Zgromadzenia.

Uchwały zapadają większością głosów. W razie równości rozstrzygnie głos przewodniczącego. Do zmiany statutu potrzebna jest większość $\frac{2}{3}$ obecnych na zebraniu członków.

§ 7.

Ustąpienie i usunięcie członka.

Członek Zrzeszenia, który zalega z wkładkami przez rok, licząc od terminu upomnienia, przestaje być członkiem.

Za czyny niehonorowe albo działanie na szkodę Zrzeszenia członek zostaje usunięty uchwałą Walnego Zgromadzenia na wniosek Zarządu.

§ 8.

Rozwiązanie Zrzeszenia.

Dla rozwiązania Zrzeszenia należy zwołać osobne nadzwyczajne Walne Zgromadzenie, a uchwała zapada większością $\frac{5}{6}$ obecnych członków. Walne Zgromadzenie decyduje w razie rozwiązania o tem na jakie cele należy obrócić majątek Zrzeszenia z tem zastrzeżeniem, że pierwszeństwo mają Związki i Stowarzyszenia o pokrewnych celach, a w drugim rzędzie instytucje mające na celu wogóle rozwój polskiego przemysłu.

Sprawozdanie

Krakowskiej Gazowni miejskiej za rok 1920.

Wstęp do sprawozdania za rok poprzedni zakończyliśmy opisem opłakanego stanu fabryki i zaznaczyliśmy konieczność budowy nowego zakładu. Niestety, ten radykalny i jedynie racjonalny środek zaradczy nie dał się zastosować z powodu niezmiernych kosztów, połączonych z budową wielkiej fabryki. Musieliśmy zatem szukać innych dróg poprawy.

W poprzednich latach cały wysiłek wkładano jedynie w podtrzymanie ruchu, choćby prowizorycznymi środkami, zaniedbując z konieczności inwestycje trwalsze i mniej szybko amortyzujące się, w nadziei, że w niedalekiej przyszłości nowy, wzorowo urządzony zakład zastąpi wysłużoną gazownię. To też gazownia ta coraz bardziej chyliła się ku ruinie. Dziś, kiedy budowa odsunęła się na nieokreśloną odległość, przystąpiliśmy do gruntowniejszej reorganizacji istniejących urządzeń, tak, aby mogły one przetrwać poważny okres czasu. Przedewszystkiem przystąpiono do napraw kolejno każdej części fabryki, zastępując prowizorja i braki inwestycjami trwałymi. Nie podnosiły one wprawdzie wydajności fabryki, lecz doprowadzały do porządku istniejące urządzenia, zabezpieczały zakład przed katastrofą zupełnego ustania ruchu i ruch ten pod wieloma względami usprawniały. Jest to pierwsza część pracy od podstaw, gdyż przyświeca nam myśl dalszą, że, po zaprowadzeniu tych inwestycji, przystąpi się następnie do podniesienia wydajności zakładu.

Inwestycyją wykonano cały szereg, przeważnie drobniejszych, jakkolwiek ważnych dla całości. Z większych wymienić należy budowę dołów betonowych, wieży amoniakalnej i rozszerzenie laboratorium.

Brak odpowiednich dołów odczuwano już od dawna. Służyć one mają do magazynowania materiałów, niezbędnych dla ruchu, jak: olej błękitny,

smary, nafta i t. d. Dawniej, gdy ceny towarów były stałe, a ich dostanie nie sprawiało trudności, zbyteczne było tworzenie zapasów; dziś magazyny stały się koniecznością, bez nich bowiem ruch ciągle kuleje, a kalkulacja cen staje się iluzoryczną.

Również wieża amoniakalna uzupełniła dotkliwy brak. Dokładne wymywanie amoniaku z gazu jest wskazane nie tylko ze względu na dobroć gazu, ale i ze względów ekonomicznych, gdyż, jak wiadomo, wodę z płuczek przerabiamy w własnej fabryce na produkt stężony. Okazało się, że z biegiem czasu płukanie amoniaku z gazu stało się niedostateczne, a jedynym środkiem zaradczym było wybudowanie specjalnej wieży z zbiornikiem wodnym i pompami, przez co zapewniono normalne działanie płuczek i krążenie wody a do odpowiedniego stanu nasycenia, oprócz tego rozszerzono istniejące małe laboratorium chemiczne, a to w celu prowadzenia stałej kontroli ruchu, oraz wykonywania prac, związanych z gazownictwem, a przede wszystkim studjów nad polskim węglem kamiennym. Sprawa bowiem dostawy węgla kamiennego odpowiednich gatunków nie tylko nie przestała być największą trudnością ruchu, ale pogarszała się z dnia na dzień. Wobec utrudnień w otrzymywaniu węgla o znanych markach zwrócono uwagę na łatwiej dostępne inne gatunki, między którymi są zapewne dobre węgle koksujące. Taka praca poszukiwawcza, polegająca na analizach i próbowaniu różnych węgli, jest ważną nie tylko dla gazowni, ale dla całego przemysłu.

Charakterystycznym, godnym zaznaczenia objawem 1920 r. był gwałtowny skok w wzroście cen, który to objaw najdobitniej przedstawia graficzny wykres, załamujący się w tym roku prawie pionowo w górę. Od tego też momentu zaczął się stały i coraz szybszy wzrost cen surowca, a co za tem idzie, produktów jego przeróbki. W kalkulacji cen sprzedażnych prawie cały ciężar wzmożonych wydatków przerzucono na produkty uboczne, a więc: koks, smołę i amoniak, najmniej obciążając gaz, gdyż wychodzono z założenia, że gaz, służący szerokim warstwom społeczeństwa, przeważnie niezamożnego, musi pozostać tani.

Dostawa gazu do miasta była i w tym roku przez cały okres zimowy niedostateczna. Cała gazownia, we wszystkich swych częściach za mała, nie odpowiada od szeregu lat zapotrzebowaniu mieszkańców. To też przez okres zimowy zamykaliśmy dopływ gazu do miasta przeważnie na cały dzień, wyrządzając przez to ogromne trudności przemysłowi, drukarniom, uczelniom, laboratorjom, szpitalom i t. p.

Sprawy robotnicze, aczkolwiek i w 1920 r., szczególnie z początku, miały momenty gorsze, poczęły powoli łagodnieć i występować coraz mniej ostro. Układ z robotnikami, iż podwyżka płac postępować będzie w tymże samym stosunku i od tego samego terminu, co podwyżka płac rządowych urzędników, był szczęśliwym załatwieniem kwestji, i ostatecznie wprowadził względnie normalne stosunki. Porozumienie z ogółem robotników odbywa się za pośrednictwem ich mężów zaufania, co okazało się znacznie racjonalniejszym.

Konsum gazowni, wzorowo prowadzony, dostarcza wszystkich artykułów pierwszej potrzeby, w czym mąkę i chleb w ilościach ograniczonych, po cenach z lutego 1920 r. Stanowi to ogromną ulgę dla robotników, gdyż chleb liczony jest 25 razy taniej, aniżeli w handlu.

Nakoniec dodajemy, że w tym roku zaczęto projektowanie szeregu dalszych urządzeń, które dopiero w następnych latach zostaną wykonane i zbliżą gazownię do normalnego, prawidłowego stanu.

Wyniki techniczne.

1.	Wyrobiono gazu węglowego	5,424.540	m^3	
	„ „ wodnego	2,943.800	„	8,368.340 m^3
	Oddano gazu			8,369.050 m^3
3.	Węgla wygazowano	23,434.150	kg z 1 tony	231.5 m^3
	Koksu zużyto do gazu wodnego	2,442.300	kg z 1 „	1,205.3 m^3
	Oleju „ „ „ „	252.150	kg	
	Spotrzebowano koksu na 100 m^3 gazu wodnego			82.96 kg
	„ „ oleju „ „ „ „			8.56 „
3.	Koksu uzyskano ze 100 kg węgla			75.42 „
	„ zużyto na 100 kg „			19.35 „
	„ „ „ 100 m^3 gazu			83.59 „
	Smoły uzyskano ze 100 kg^3 węgla			2.91 „
	Amoniak 24% uzyskano ze 100 kg węgla			0.35 „
4.	Najw. oddanie gazu wynosiło d. 27/II/20	30.500	m^3	0.36% roczn. oddania.
	Najmn. „ „ „ d. 13/XI/20	11.090	m^3	0.13% „ „
5.	Objętość zbiorników Nr. 1. raz teleskopowany	3.200	m^3	
	„ „ Nr. 2. „ „	4.000	„	
	„ „ Nr. 3. „ „	10.000	„	17.200 m^3

Piece i retorty.

6.	a)	2 piece po 9 retort pełnogeneratorowe Didier obsługiwane ręczną maszyną do ładowania, łącznie	18 retort
	b)	4 piece po 8 retort Hasse Vacherot półgeneratory	32 „
	c)	3 piece po 8 retort Didier, półgeneratory	24 „
	d)	4 piece po 9 retort Pintsch-Hermanselun, pełne generatory	36 „

łącznie 110 retort

Retorty pod a) b) c) o wymiarach 523×366×3000 $\frac{m}{m}$

„ „ d) „ „ 400×600×4000 $\frac{m}{m}$

„ „ b) c) d) są przelotowe, obsługiwane maszyną do ładowania i wypychania systemu de Brouver.

7. Gaz wodny.

Dwa aparaty, każdy o sprawności 6000 m^3 w 24 godzinach.

8. Gazomierze.

Na dniu 31 grudnia 1920 r. stało u konsumentów 10.183 (9.937) gazomierzy na łączną liczbę 80.195 (78.241) płomieni normalnych.

W okresie sprawozdawczym przybyło zatem 246 (177) gazomierzy o łącznej ilości 1.954 (1.567) płomieni normalnych.

Przez te 10.183 (9.937) gazomierze oddano konsumentom za rok kalendarzowy 7,021.234 m^3 (6,969.863), przeto przez jeden gazomierz oddano przeciętnie 689.5 m^3 (701).

ilość wszystkich gazomierzy odpowiada 80.195 (78.241) płomieniom, przeto na 1 płomień wynosi konsumpcja gazu, wraz z własnym spotrzebowaniem, 87.55 m³ (89).

9. Sieć rur wynosi 129,111.70 m. b.

10. Zestawienie oddania gazu.

	1919 r.	1920 r.	‰ oddania	W porównaniu z r. 1919,20	
				w m ³	w ‰
Oświetlenie ulic	750.000	853.144	10.19	+ 103.144	+ 12.09
Gaz sprzedany	6,705.817	6,801.497	81.27	+ 95.680	+ 1.41
Gaz do motorów	114.936	91.201	1.09	- 23.735	- 20.65
Własne spotrzebo- bowanie	149.110	128.536	1.54	- 20.574	- 16.01
Strata gazu	419.147	494.672	5.91	+ 80.525	+ 16.28
Razem	8,134.010	8,369.050	100.—	+ 235.040	+ 2.81

11. Zestawienie porównawcze koksu.

Sprzedano koksu I, II i III klasy	61.96‰
Podpał retort	19.03 „
Gaz wodny	11.39 „
Kotły parowe	4 83 „
Gazometry	0.08 „
Zapas na rok następny wynosi	0.28 „
Warstwy i mieszkania	2 43 „
Razem	100.—‰

Na 100 kg wygazowanego węgla sprzedano 46.76 kg koksu.

12. Zestawienie latarni.

L a t a r n i e	Ilość palni- ków	S t a n		Przy- było	Ubyło
		31/XII 1919	31/XII 1920		
Latarnie z palnikami Auera	1	988	1.042	54	—
„ „ „	2	355	377	22	—
„ „ odwrotnemi	1	159	165	6	—
„ „ „	2	166	158	—	8
„ „ „	3	4	4	—	—
„ „ „	4	8	8	—	—
z gazem ściśnionym	2	16	16	—	—
„ „ „	3	2	2	—	—
z palnikami intensywn.	1	22	24	2	—
„ „ „	2	27	36	9	—
„ „ „	3	2	2	—	—
Razem		1.749	1.834	93	8

13. Zestawienie oddania gazu.

1) Gaz do oświetlenia, gotowania i t. p.		
a) Gaz do oświetlenia ulic	853.144 —	853.144 —
b) Gaz do budynków gminnych	129 885 —	
c) Gaz sprzedany	6,494.290 —	
d) Koleje (oświetlenie)	177.322 —	6,801.497 —
2) Gaz do motorów	91 201 —	91.201 —
3) Własne spożebowanie	128.536 —	
4) Strata gazu	494.672 —	623.208 —
Razem		8,369 050 —

14. Rezultaty ruchu.

Wygazowano węgla karwińskiego	12,943.950 kg.
„ „ „ Górnosląskiego	10,384.800 „
„ „ „ różnego gatunku	105.400 „
Razem	23,434.150 kg.

Ze 100 kg. 23.13 m³.

Ilość dni retortowych — 36.517.

Ilość ładunków retorty — 131.193

przeło 1 ładunek retorty wynosił 178.62 kg.

a wydajność 1 retorty na dobę wynosiła 148.55 m³.

Na 100 kg. węgla zużyto na podpał 18.39 kg. koksu.

Na 100 m³ wyprodukowanego gazu zużyto na podpał 83.59 kg. koksu.

W czasie największego oddania gazu były w ogniu wszystkie 110 retort i 1 bateria gazu wodnego o pełnej wydajności 6000 m³, więc pracowano bez żadnej rezerwy.

15. Laboratorium chemiczne.

W laboratorium chemicznym zajmowano się obok zwykłej kontroli chemicznej, badaniem składu smoły z gazu wodnego nawęglanego olejem błękitnym, — oraz analizowano krajowy węgiel kamienny różnych miejscowości i pokładów. Wyniki prac będą publikowane na innym miejscu.

WIADOMOŚCI BIEŻĄCE.

Warszawska gazownia dotąd nie uregulowała swego stosunku do gminy miasta Warszawy. Sprawa ta ma bardzo doniosłe znaczenie tak dla miasta Warszawy jak i dla całego przemysłu gazowniczego w Polsce, to też budzi ona nader żywe zainteresowanie. Wylonił się podobno projekt stworzenia polsko-dessauskiej spółki akcyjnej, celem objęcia gazowni Warszawskiej. „Przeгляд gazowniczy“ starać się będzie przedstawić przebieg tej sprawy i w tym celu zwrócił się do zainteresowanych stron o udzielenie bezpośrednich informacji, które nie omieszkamy podać do wiadomości czytelników.

Statystyka cen za produkty gazowe w grudniu 1921.

Nazwa gazowni	Gaz za 1m ³		Koks za 100 kg	Smoła za 100 kg	Amoniak za 100 kg	Uwaga
	do oświetlenia	do motorów				
Gazownia						
w Bydgoszczy .	66	—	1200	9000	27600	
„ w Chełmży . .	70	—	2000	6000	—	
„ w Chodzieży .	60	—	—	—	—	
„ w Kaliszu . . .	75	—	2200	—	—	
„ w Krotoszynie.	50	—	1500	6000	—	
„ w Lesznie . . .	60	—	2700	12000	6500	amoniak 20 %
„ w Solcu	70	—	—	—	—	
„ w Żywcu	100	—	4800	14000	—	

Związek Polskich Przemysłowców Naftowych we Lwowie, ul. Leona Sapiehy 3

dostarcza ropy naftowej marek specjalnych do karburyzowania gazu wodnego.

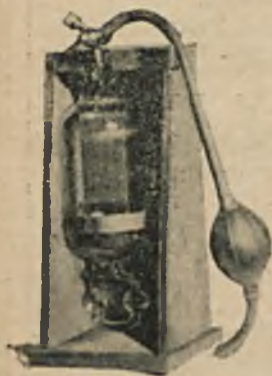
Denzoskop Nikla

najwygodniejszy aparat do oznaczania ciężaru gatunkowego gazów dostarcza

„GAZ ZIEMNY“

Spółka z ogr. por.

we Lwowie, ul. Leona Sapiehy 3.

PĘDNIĘ

(transmisje), Łożyska, Samosmary, Wieszaki, Wałki, Sprzęgła staty i rozłączane, kłowe i cierne. Koła pasowe i linowe. Naprężacze pasów. Kierowniki pasowe. - Wykonanie dokładne. - Kontrola sprawdzianami różnicowymi. - Produkcja masowa na skład; terminy krótkie.

TOKARKI

pociągowe - szybko tnące - z wałkiem pociągowym do toczenia i śrubą pociągową do gwintów. Budowa mocna. Wykonanie serjami bardzo dokładne. Wrzocią szlifowane. Każda tokarka próbowana i kontrolowana protokolarnie.

TOW. ARC. Fabryk Budowy Pędni, Maszyn i Odlewni Żelaza

J. JOHN w Łodzi

Własne biura sprzedaży:

W WARSZAWIE
Aleje Jerozolimskie 61

W POZNANIU
Zygmunta Augusta 2

W KRAKOWIE
ulica Basztowa 1.24

W LUBLINIE
Krakowskie
Przedmieście 1.58

Adres telegraficzny: »TRANSMISJA«.

DOSTAWA ZE SKŁADÓW LUB W TERMINACH KRÓTKICH

Rusztzy patentowane. - Odważniki kilogramowe cechowane. - Odlewy według przysłanych rysunków i modeli.

KOŁA

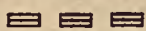
ZĘBATE czołowe i stożkowe z zębami obrabianymi na specjalnych automatach.

IMADŁA

równoległe, o szerokości szczęk 10 cm.

KOTŁY

STREBELA do ogrzewań centralnych.

Spółka Akcyjna

Polskie Towarzystwo Gazownicze

Zarząd w Warszawie, Plac Warecki Nr. 3. Tel. Nr. 185-20

A. BIURO TECHNICZNE w Łodzi, ulica Piotrkowska Nr. 215
w zakres którego wchodzi wykonywanie planów, kosztorysów, obliczanie rentowności gazowni, fabryk przemysłu gazowniczego, budowa i przebudowa gazowni, ekspertyzy
----- i porady techniczne. -----

B. FABRYKA PRZETWORÓW CHEMICZNYCH Suchoj Destylacji Drzewa w Hajnówce, pow. Bielski, ziem. Grodzieńska,

wytwarzająca:

- spirytus metylowy,
- octan wapnia,
- węgiel drzewny,
- smołę drzewną i inne produkty.

Polecam **masę do oczyszczania gazu**
 pierwszorzędnej jakości i

 Odbieram zużytą masę
HENRYK SERWA, OSTRÓW (Pozn.) Tel. 189

Eksplatacja produktów hutniczych i gazowniczych.
 Wystawiane na Targu Poznańskim.

ZIEMSKI BANK KREDYTOWY

Oddział w Krośnie

załatwia wszelkie czynności bankowe.

Zakupujemy dla celów własnej przeróbki każdą ilość

zużytej masy pogazowej

Zakłady chemiczne „CYAN“ Polskiego Związku handlowo-
 przemysłowego, spółki z ogr. odpow. Kraków, ulica Duna-
 jewskiego 9, II. p.

„KARPALIT“

∴ SPÓŁKA AKCYJNA ∴

WE LWOWIE, ZIELONA 20

ODDZIAŁ LITOGRAFICZNY

AKCJE ORAZ WSZELKIE

ROBOTY LITOGRAFICZNE

Do Zarządu
ZRZESZENIA GAZOWNIKÓW POLSKICH

w Warszawie

Plac Napoleona 3. m. 6.

Proszę o przyjęcie mnie w poczet członków „Zrzeszenia gazowników polskich“, którego statut jest mi znany.

..... dnia 192

Podpis: .....

Dokładny adres: .....

Roczna produkcja gazu ..... m³

Odbyte studia: .....

Podpisy dwu polecających
członków „Zrzeszenia“ .....

Przyjęto na posiedzeniu Zarządu dnia .....

..... dnia .....

Zawiadomiono o przyjęciu: ..... dnia .....